

6–8 жовтня 2015 р. у Національній бібліотеці України ім. В. І. Вернадського відбулася Міжнародна наукова конференція «Бібліотека. Наука. Комунікація», традицію проведення якої було започатковано ще 1989 р. Організаторами заходу виступили, крім НБУВ, Інформаційно-бібліотечна рада НАН України, Асоціація бібліотек України, Українська бібліотечна асоціація та Рада директорів наукових бібліотек та інформаційних центрів академій наук – членів Міжнародної асоціації академій наук.

У роботі конференції взяли участь понад 170 фахівців бібліотечно-інформаційної сфери України, Королівства Данія, Великої Британії, Республіки Білорусь, Республіки Молдова та Киргизької Республіки. Під час пленарного засідання переважну більшість виступів було присвячено проблемам розвитку сучасних бібліотек, розширенню їхніх функцій і напрямів роботи, а також новим можливостям бібліотек в умовах так званого постіндустріального (або ж інформаційного) суспільства та цифрової культури.

У своєму вступному слові голова Інформаційно-бібліотечної ради НАН України, почесний директор НБУВ академік О. Онищенко підкреслив, що процеси цифровізації дають змогу бібліотекам формувати необмежений за обсягом інформаційний ресурс, інтегрувати у фонді всі види інформації на всіх наявних її носіях і забезпечувати доступ читача до будь-якої відкритої інформації в будь-якому місці планети.

Реалізація цих можливостей, на думку вченого, передбачає поєднання здобутків цифрової культури з надбаннями культури рукописного й друкованого слова, а також готовність бібліотек до результативної конкуренції з різноманітними інформаційними службами, аналітичними центрами тощо.

Генеральний директор НБУВ член-кореспондент НАН України В. Попик наголосив на наявності нагальної потреби пошуку нових стратегій інформаційно-бібліотечної діяльності. За його словами, одним з найважливіших напрямів у цій справі виступає розвиток координації, кооперації та інтеграції зусиль не лише між самими бібліотеками, а й бібліотек з іншими учасниками комунікативних процесів. Цілями таких процесів, як зазначив науковець, мають бути передусім розбудова масштабних освітніх і культурологічних ресурсів та розгортання електронних бібліотек.

Свої міркування щодо розв'язання винесених на розгляд учасників конференції проблем висловили також зарубіжні гості. Зокрема, директор Центральної наукової бібліотеки ім. Я. Коласа (Мінськ, Республіка Білорусь) кандидат історичних наук О. Груша зазначив, що, попри численні дискусії щодо багатофункціональності бібліотек як причини розпорошення діяльності останніх, основними функціями зазначених закладів залишаються інформаційна, комунікативна, просвітницька та освітня – решта ж є лише їхніми складовими.

Про особливості розвитку та зміни в публічних бібліотеках Данії, Великої Британії та Канади розповів учасникам конференції професор Королівської школи бібліотекознавства та інформатики (Королівство Данія) Х. Ельбесхаузен. Гість зауважив, що бібліотеки цих країн переживають нелегкі часи, дедалі частіше стикаючись із проблемами економічного, концептуального й професійного характеру. Однак особливо гострими, на думку професора, є проблеми ефективного керування персоналом і розробки чіткої концепції розвитку бібліотек з метою створення умов для посилення їхньої позицій.

Х. Ельбесхаузен підкреслив, що сучасні публічні бібліотеки мають виконувати додаткову функцію – стати соціокомунікаційними осередками, які розвиватимуть міжкультурне розуміння, реагуватимуть на різноманітні суспільні тенденції та братимуть активну участь у розробленні освітніх програм.

Заступник директора з наукової роботи Інституту проблем реєстрації інформації НАН України член-кореспондент НАН України А. Крючин присвятив свій виступ ювілею Українського реферативного журналу «Джерело», якому в листопаді виповнюється 20 років. Коротко розповівши присутнім про ідею та мету створення журналу й проаналізувавши структуру та змістове наповнення його перших номерів, доповідач наголосив, що видання стало потужним інформаційним ресурсом національного рівня, адже щороку публікує близько 40 тис. рефератів статей з наукових збірників, журналів, монографій – переважно в галузі медицини, економіки, культури, науки й освіти.

Після пленарного засідання представники Асоціації бібліотек України, Української бібліотечної асоціації та керівники провідних бібліотек України зібралися на спеціальне засідання, аби обговорити стратегічні напрями розвитку вітчизняних бібліотек.

У рамках конференції відбулося також засідання Ради директорів наукових бібліотек та інформаційних центрів академій наук – членів Міжнародної асоціації академій наук.

Учасники конференції виступали з доповідями та брали участь у дискусіях у межах роботи семи секцій. Особливу увагу було приділено таким актуальним питанням сьогодення, як стратегія розвитку бібліотечної сфери та пріоритети формування національного науково-інформаційного простору; інформаційно-комунікаційна діяльність бібліотек, інтеграція й кооперація їхніх зусиль між собою та з установами науки, освіти, культури й інформаційними центрами України; партнерство та ефективність у організації ресурсів наукової бібліотеки; розбудова цифрових і електронних бібліотек, упровадження новітніх бібліотечних технологій та сервісів; місце й роль бібліотек як суспільно-інформаційних центрів наповнення соціальних комунікацій; розвиток і ефективне використання результатів бібліометричних і

наукометричних досліджень; удосконалення бібліографічної діяльності бібліотек у системі науково-інформаційного обслуговування користувачів.

Важливе місце при виголошенні й обговоренні доповідей учасники заходу відвели питанням збереження, дослідження та актуалізації вітчизняної історико-культурної спадщини в інтелектуальному й духовному житті суспільства. Фахівці обговорили також результати й завдання книгознавчих досліджень бібліотечних фондів і їх введення в науково-інформаційний простір, проблеми формування, документного складу та інформаційного потенціалу наукової архівної спадщини, питання ролі бібліотек як інтеграторів і поширювачів біографічного знання, біобібліографічної інформації. Не залишилися поза увагою дослідників і традиції, інновації та перспективні завдання збереження й реставрації бібліотечних фондів.

За підсумками конференції було ухвалено ряд важливих рішень ¹
(Міжнародна наукова конференція «Бібліотека. Наука. Комунікація» // Національна академія наук України (<http://g.ua/DhbA>). – 2015. – 9.10).

¹ Докладніше ознайомитися з положеннями проекту рекомендацій Міжнародної наукової конференції «Бібліотека. Наука. Комунікація» можна в рубриці «Українська наука і проблеми формування інформаційного суспільства».